Gazar byriin proliitaarinar, negedegtiil

Fevraali 8
1934
33 (1184)
DE-YDE KOTO
...itrsojuuziin, 19.

Bur-Mongoliin Ynen

BK(b)N BM MK,
BMASSR TGKIa
Burfropsoviin eder
byriin oorgan

ZYYN-SIBIIRIIN KIZAARIIN ARAD ZONDO KƟNGƟLƟLTƟ OLGOKO TUKAI

SSR-iin ARADIIN KOMISAARNARIIN SOVEED BA BK(b)NAMIIN TƟBIIN KOMITEEDIIN TOGTOOL

...uriaad Mongoliin ASSR ba Zyyn-Sibiiriin Kizaariin Baigaliin ɵmɵnɵki orondo nutag urilagçad niliied oloor jireze baisanii uça-..., Baigaliin ɵmɵnɵki rajoonuudiin tɵbkinɵɵgyi berkeşeeltei erke baidalda tedenii azakuigaa baiguulka jabadaliigi alibolkoor kɵn kɵkɵ zailaşagyi çukala deerees mɵn tyynçelen SSSR-iin sojol bolbosoroliin tɵbɵɵs kolo gazaraa kɵdɵlmɵrilezɵ baisan kɵdɵlmɵri ba albakaagçadiin azaliigi kɵngɵdkɵkiin tula SSSR-iin Aradiin Komisaarnariin Soveed ba BK(b) Namiin Tɵbiin Komiteediin ...TOOKONI:

1. Zyyn-Sibiiriin Kizaariin Baigaliin ɵmɵnɵki 23 rajoonuud: Ysti-Kariiskiin, Neerçinsko-Zavoodiin, Aliksaandro-Zavoodiin, Gaziimur-Zavoodiin, Biirkinskiin, Boorziin, Oloniaaninskiin, Kiirinskiin, Krasno-Çikoiskiin, Malitiinskiin, Sreetinskiin, Ylietoovskiin Kariimskiin, Çitiin, Neerçinskiin, Şiilkinskiin, Zidkinskiin, Kilogo-Kuacain, Çerniseevskiin, Petro-Zabaikaalskiin, Siiydiaanskiin, ...onskiin, Aakşinskiin rajoonuud ba BURIAAD MONGOLIIN ASSR-iin 12 aimaguud: Kiaagtiin, Selengiin, Zakaaminii, Kabaanskiin, ...in, Deede-Ydiin, Mukar-Şiberiin, Koriin, Jaruuniin, Bargazanii, Tynkenii, Tarbagatain aimaguudiin kolkooz ba kolkoozçoniigi 1934 fevraaliiin 15-as ekilen ulasta oroosto tariaa tuşaalganaas ZURGAAN ZILIIN bolzoroor çɵlɵɵlkɵ ba ɵmçiin azalta tariaaçaniigi ...RBAN ZILIIN bolzoroor çɵlɵɵlkɵ.

2. 1934 onii fevraaliiin 15-as ekilen, Neerçinsko-Zavoodiin, Gaziimur Zavoodiin, Biirkinskiin, Boorziin, Oloviaaninskiin, Kiirenskiin, Aakşinskiin, Krasno-Çikoiskiin rajoonuud ba Kiaagtiin, Agiin, Zakaaminii, Tynkenii, Selengiin aimaguudiin kolkooz ba kolkoozçoniigi ZURGAAN ziliin bolzoroor, ɵmçiin azalta tariaaçaniigi GURBAN ziliin bolzoroor ulasta maka, kartaavka, syy, toso ...ialganaas çɵlɵɵlkɵ.

3. 1934onii fevraaliiin 15-as ekilen deere dursagdasan rajoonuudiin caadtai yldegçe Baigaliin ɵmɵnɵki rajoonuud ba Buriaad Mongoliin Avtonoomito Socialiis Soveed Respyybligiin Baigaliin ɵmɵnɵki aimaguudiin kolkooz ba kolkoozçoniigi ZURGAAN ziliin bolzoroor, ɵmçiin azalta tariaaçaniigi GURBAN ziliin bolzoroor ulasta maka, kartaavka, syy, toso tuşaalgiin kemzee-1933 ondo togtoogdoson noormoos 50 proceenta baga bolgoko.

4. 1934 onii fevraaliiin 15-as ekilen Buriaad-Mongoliin Avtonoomito Socialiis Soveed Respyybligiin Agiin aimagiigi ba Selengiin bolon Zakaaminii aimaguudiin nyydel suudaltai somsoveeduudiigi ulasta nooso tuşaalganaas kolkooz ba kolkoozçoniigi ZURGAAN ziliin bolzoroor, ɵmçiin azaltaniigi GURBAN ziliin bolzoroor çɵlɵɵlkɵ.

5. Tus togtooliin negedygeer zyilde dursagdaagyi Zyyn Sibiiriin Kizaariin busad rajoonuudiigi ulasta oroosto tariaan ba kartaavka tuşaalgiin dunda zergiin noormiigi 1/3 baga bolgoko.

6. 1934 onii fevraaliiin 15-as ekilen ene togtooliin negedygeer zyilde toologdoson Zyyn-Sibiiriin Kizaariin rajoonuud ba Buriaad Mongoliin ASSR-iin aimaguudta caliin kɵlɵsiigi nemeeke gebel:

A) Nyyrsenii azayiledberiin oronuudiin kɵdɵlmɵriçɵn ba inzeneer-teekniigiin albatanii calingiigi 30 proceenta nemeeke.
B) Zavood, faabrig, traansporta, karilcan nebtereiceenii gazar, olzoborito yiledberi, sovkoozuud, maşiina-traagtariin staancannu-kɵdɵlmɵriçɵn ba inzeneer-teeknigiin albatan mɵn tyynçelen surgagçad, ulas teriin gegeereliin kɵdɵlmɵriçɵn, emnelgiin albatan, ...noomuud, maliin emçen, agroteeknigyyd ba gazar eskemzelegçediin calingiigi 20 proceenta nemeeke.
C) Alban gazarnuud ba byke yiledberiin oronuudiin albakaagçadiin calingiigi 10 proceenta nemeeke.

7. Zyyn-Sibiiriin Kizaariin Baigaliin ɵmɵnɵdɵ baigaa ceregiin albatanii calingiigi 1934 onii janvaariin 1-es ekilen nemeeke:

A) Ulaan ceregyyd ba bagadarganariin calingiigi 50 proceenta nemeeke.
B). Dunda, akalagça ba deede darganariin calingiigi 20 proceenta nemeeke.

...R-iin ARADIIN KOMISAARNARIIN SOVEEDIIN TYRYYLEGÇE *V. MOOLOTOV*

BK(b)NAMIIN TƟBIIN KOMITEEDIIN SEKRETAAR *I. STAALIN*

BK(b)NAMIIN XVII DUGAAR KURAL DEERE

Namiin Tɵbiin Komiteediin toocoonii iledkel tuşaa dagulan kelegçed

...ked aa! Ene jike kural deere ...bol, arbanzurgaadugaar jike ...as kolşo ɵngɵrsɵn gancakan ...cag dotorki bişe, mɵn basa ...n ygeigeer temecesen bykii ...zil dotorki bɵngyydiigi ...za baina.

...jɵrsɵn arban zil dotorki ene ...el ɵɵriingɵɵ dyyren teniger ...ça yriiingee talaar, manai ...dɵ socialiizmiin çadabari ...l kɵgzɵltɵ, yiledberiiin kyçe-...uu jike salbaraliin udkaarç ...d, mɵn SSSRiin kyçe çadaliin ...ki kubilalta, socialiizmiin ...aça tusada, tyyniigi kapi-...uudiin toirongi baigaa baid-...dkaarç, bykeli tyykete yje ...

...arban zil dotor ba ilangu ...syyliin gurban zil kakas ...namiin dabaza garsan ...jikek enyyd ilaltanuud bol ...n Leeninii strateegiiin erk m ...gi ba socialiis baiguulal-...guu jike strateeg Staalinii ...çadal ba cecen ukaaligiigi ...a ba bykii kɵdɵlmɵriçɵn ...a, manai ulasiin ba byke ...ein azalça tariaaçanda kar ...(udaan aliga taşalga).

...kɵdyyd, ene arban ziliin ekin ...in gazar baidaliigi sanagtii. ...e delekein byrzyinerç, dyke ...ein sociaal—faşiizmnuudç, ...vekoovconuudç, trockiistn-...tere yjede manai namiin ...de baikadaa ba tyynees ...e negedemel bɵlɵg emki ...dç baikadaa manai ulas dotor ...geen bol gedergee kapita-liizmda dakin urgan şilzyylke tukai tiikede bygede negen duu gaar kaşkaraldaza baisan jum.

Nege kedeken zil ɵngɵrbɵ. Ediin zasagiin şine bodolgiin ba kolboo baricaanii kudaldaanii foormnuu-diigi kɵgzyylsenii yndesen deere nam bol kɵdɵlmɵriçɵn angi ba tariaaçanii kolboogi batazuulan, kyçe çadalaa arbizuulza, ɵɵriingɵɵ zinkeni şugamiigi delgerengiigeer kyçendeni oruulan jirebe.

Socialiizmiin baiguulaltiin ene yndesen asuudalnuudiigi namiin şiidkeze ekilkeleer, manai ulasta kapitaliizmiin bii bolko deerees manai ykekiin tukai keledeg baisa-naa manai ulasta kapitiizmiigi ygei kiize, tyynii bodoto gol yndesenyydiigi maltan salgasan deerees bidenii ykeke tukai kele-deg bolbo.

Bykii byrzyineriin sonin biçegyy diin sajakan boltor juu biçese-niigi sanagtii, tyynii tukai byke delekein sociaal faşiizm, kubis-kalda esergyy trockiizm, baruunii beegnɵrel, oportuniis bɵlɵgyyd, Siircovton, Eismontovton Smiirnov-ton, Slipkoovten mete ked juutanii bɵlɵgyyd bol şaajaza şuujaza baisan şuu.

Tede bygedeeree, kamtiin azal-baiguulgaas juunç garkagyi, indys-trizyylelgede abtasan teempe bol ykelde kyrgekeni zaladgyi „niudargaçuudiigi usadkaka kereg bol kɵdɵɵ azaliin yiledberiiin kyçiigi ygei kilsen kereg ede bol kɵdɵlgɵɵn ba proletaarnariin digtauuriin unakani zailaşagyi,geke meteer şaajasan şuujasan baigaasan.

N. L. PQOATIIŞOVIIN yge

Indystri zyylelgiin ɵndɵr teepe, yrgelziin kamtiin azalbaiguulga, niudrgaçuudiigi angi geze usadka-kiin tɵlɵɵ namiin temeceze bai-san ene yjede, namiin kɵtɵlbɵriigi dairan orogçod bygede kapitaliis etegeedyydiigi arçalka kada gybee bolson bɵgɵɵd, kereg deeree angiiin daisanii urda egeel buzar kapitali-aantnuud daisan şuu.

Nam bol eneç yjede ɵɵriigɵɵ zamaas cokiuulsan ygei. Staalin tyryytei BK(b)Niin Leeninii Tɵliin udaridalgandoro nam bol Leeninii zinkeni şugamaas tyyniigi cokikiigi sedegged bygediigi az glan angiiin daisanii esergyyceliigi kuka cokiko, berkeşeelnyydiigi geteikiin tula onçolson zamdaa kelberşegyigeer dabkisan, baina

Manai namiin kyçe çadaliin eki zakani ali be? Tyynde juun tyynii kelberişegyi temecelde ɵngɵ oruulza itegel egɵɵb?

Namiin kyçe çadal bol SSKR dotor socialiizmiigi zokicon bai guulka baiguulgiin tɵlɵɵ, byke delekein proletaariin kubiskaliin ilaltiin tɵlɵɵ namiin ba komuniis internacionaaliin temeceliin koo-mpas baigaa Maarks, Eengelis, Leenin ba Staalinii kubiskalta teooritoido baina.

Namiin kyçe çadal bol tusagaar abtasan nege ulasta socialiizmiigi zokioon baiguulza bolko tukai Leenin ba Staalinii surgaalaar zebseglegdesen tuladanl baina.

Namiin kyçe çadal bol tyynii Leeninii strateege ba taagtikaida, tus yje byriiigi todorkoilon iler-yylke çadabaritaida, eelzeete salaagi cab şyyren abça socialiizm baiguulaltiin bykii ginziigi tataza baisanda baina.

Namiin kyçe çadal bol ulas-tɵiin şugamiigi zɵb onçolzɵ çada-ka bɵgɵɵd, gancal eneende bişe, mɵn basa ede ulastɵriin yyrgenyy diigi ɵdɵrbyriin tuskaita emkid-keliin kemzeenyydeer kyçendeni oruulkiigi kangakada baina.

Namiin kyçe çadal bol teree-nii yzelleeninii tugta, tereenii ne-gen sanalda tereenii tɵmɵr katuu disciplinede koro kɵnɵɵl kiigçe-dte zokildokogyi, eris temecesen de baina.

Namiin kyce çadal bol tereen-de itegeze baigaa, zaka kilegyigeer tusalamza yzyylze baigaa, manii gi mɵlzɵlgɵ, bogoolçolgo, talkidalga, daralalta ba kapitaliis sisteemees salgaaza, bajarlama saikan baidal-da udaridaza jabaa gancakan ene nam mɵn geze medeze baigaa mil joon tooto kɵdɵlmɵriçɵn, azal-ça tariaaçan olonitetei nigta, ça-nga kolbootoi baisanda baina.

Namiin kyçe çadal bol tyynii şalgagdasan kɵtɵlbɵridɵ bɵgɵɵd, uçarani ene kɵtɵlbɵriiin oroido socialiis baiguulaltiin aguu jike strateeg, tuiliin jike kubiskalta bodolço, cukarişagyi kubiskalta zorigtoi kyn **Staalin baina.** **(udaan aliga taşalga)**

Namiin ba tyynii temceliin ky-cen çadal ba itegel naidamziin eki zaka, anka garalani ene baina. Ede ilaltanuud manda juu ɵgɵɵn be?. Uçar iimees socialiizmiin ilal-ti jiketei caaşanki baiguulaltiin manai ulasiin yiledberiiin kyçenii bykii olon ondoo, bajalig nɵkɵcɵl nyydiigi keregleke ba oloniitiin aza amidaraliin saizaralta ba sojol bolbosoroliin zergiin ali bykii ar-gaar tasaraltagyi ɵsɵltiin aikabtar ɵrgɵn kargui zamda manai ulas bol bykii jireedyigi keleke jabı-daliin baibaç dabaza mɵnɵɵ aika-btar ɵrgɵn zamda garba.

Manai kɵdɵlmɵriçɵn angi bol ondoo bolbo. Tedemii medereIde yndesen kubilaltanuud bolbo. Te re—kɵdɵlmɵriçɵn bol şine bai daliigi erdem ukaagi, urlaliigi zokiboogço bolbob geze mɵnɵɵ ɵɵriigɵɵ mededeg bolbo. Tere bol teeknikiin ɵndɵr deediigi şu-dalna. Tere bol orison orioo ma şiinanuudiigi baiguulna. Tere bol gigaant—zavooduudiigi baiguulna. Tere bol şine kɵdɵɵ azaliigi baig uulna. Tere bol baigaaliigi şin-zelen suralcana, stratosfeeraar degdeze kapitaliis delekein ɵşɵɵ abaagyi rekoordnuudiigi cokino. Tere bol Arkiikiigi şinzelen şudalna. Tere bol uragşaa dabşa-kiin tula byrzyin sojoliin bykii ylegdelnyydiin keregtei ba tusatai kubinuudiigi kereglen uran saikan, kɵgzɵm gojiigi baiguulna

Kɵdɵɵ nutag bol mɵnɵɵ ondoo, şine, socialiis zuramtai. Minga milijoon tooto eregtei emegtei kolkoozniguud, tyryyn zergii udaar niguud—edener şine kolkooziin baidaliigi emkidkene, edener kɵtɵl-bɵriine edener zokioono. Ekener kolkooznig ene bol ɵɵgdɵriin munkag karankii ba kubi zajaagyi ekener tariaaçan baisan aad, geriin ezenii kɵdɵlmɵriin kuuçan kynde foormodo altan çukag cagaa kaja-kagyin tula, mɵnɵɵ tere bol jaa-slitai baikiigi duralna tere bol talka bolgodog ba kubcasa ugaa-dag gazartai baikajaa duralna. On doo ulas zon. Ondoo eriltenyyd. Ondoo aşag tusanuud. Azabaidal-da ondoogoor kandalga. Iigeze ko to ba kɵdɵɵdɵ şine kyn, şine tee knike, şine suudal, şine baidal urgaza ɵsɵzɵ baina.

Manai ulas bol namiin 17 du-gaar jike kuraIda aguu jike dɵn-gyydtei jrebe. Ede dɵngyyd bol ekin eelzeende, manai namiin kɵtɵlbɵri bol gancal, ulastɵriin zɵb şugamiigi jabuulza çadaka bişe gancal, socialiis baiguulaltiin tuskai keseg byride namiin taag-tikata yyrgenyydiigi zɵb onçolon tabiza çadaka bişe, mɵn basa so-cialiizmiin baiguulaltiin bykii sal-barinuudiigi ceb ceke, ɵdɵrbyriin tob todorkoi kɵtɵlbɵriɵɵr kangaza çadasaniigi gereçelne.

Nɵkɵd aa!. BK(b) Niin TK-iin ba Staalinii bejiin ɵdɵrbyriiin ce-ke kɵtɵlbɵri kangagdaba Ukrai-niin komunis nam bol 1931—32

(Yrgelzelni 2-doki niuurta)

Nək. POOSTIIŞIVIINygiin yrgelzelel

onuudiin turşa dotor tomokon alduunuudiigi kiisen bəgəəd, kədəə azalda kətəlbəridə sulduulsan, Ukrainada namiin leeninii yndesenii bodolgiigi jabuulkadaa Donbaasiin çuluu nyyrsenii azayiledberi, ukarainiin metalluurgi metiin ukarainiin azayiledberiiin iimenyyd şiidkekii çanartai salbarinuudta çukala ;tasaldalnuudiigi kiisen jabadalnuudiigi sain medenet.

Ede bykii alduu, enyynyydiin ba tasaldalnuudiin yndesen şaltagaanani ali be? 1931—32 onuudta Ukrainada garsan tasaldalnuudiin josotoi yndesen şaltagaanani bol namiin arbanzurgaadugaar jike kural deere Staalinii zaaşan.

„Bolşoviig dobtolgiin gol bol juunaasç urda angiiin seremziigi ba oloniitiin kubiskalta idebkiigi manai ulasiin kapitaliis etegeedyydiin urdaas daiçalan jabuulsan baina“ gesen ene zaabariaas əərtəə bykii çukala çukala tobço ilerkeinyydiigi kiisengyin uçaraar baisani arcaagyi şuu.

Arbanzurgaadugaar jike kural deere Staalinii zaasan ene çukala udkatai zaabariaas Ukrainiin K(b) Nam bol əərtəə bykii çukalanuud tobço ilerkeinyydiigi kiisengyi.

Ukrainadaki angiiin temeceliin tuskai çanartaigi sanaldaa abça, socialiizmiin bykii froontoor ərgənəər dobtolko tukai arbanzurgaadugaar jike kuraliin loozongiigi yndese bariza Ukrainiin komuniis (bolşoviig) Nam bol əərtəə jamarnuud tobço ilerkeinyydiigi kiike josotoi baigaab?

UK(b) N bol nacionaliis etegeedyydiigi **butacokiko Ukrainada nagiiin daisanii jabuulan ba jabuulza baigaa temeceliin foormonuud ba meetoduudiin talaar namiin bykii emkinyydiin seremziigi ton jikeer deeşelyylke, oportuniizmiigi bagakanç tədii gargaka jabadaltai ba ilangujaa nacionaliis kelberilnyydtei ebsekegyin udkaar namiin emkinyydiigi əşəəl jikeer daiçalan emkidkeke, kotodoki ba ilangujaa kədəədəki kədəlməriiin bykii çukala çukala salbarinuudiigi şalgagdasan bolşoviiguudaar, ba gol çukalani şine erke baidal ba Staalinii zaabari, şine zorilgonuudtoi zokilduulan bolşoviig kətəlbəriiin meetoduudiigi zorigtoi çangaar şinelen jabuulka josotoi baigaa.**

Gebeç, UK(b) N bol əərtəə ede bykii tobço ilerkeinyydiigi dyyren kemzeegeereni kiigeegyi.

Tereenii alduunuud, Ukrainada Leeninii yndesenii bodolgiigi jabuulka talaar kədəə azalda garsan çelen, mən ukrainiin azayiledberiiin nege keden zasab inuudiin ba ekin tyryyçiin eelzeende Donbaas'in çuluu nyyresenii azalyiledberiiin kədəlmərideki tasaldalnuud bol eneegeer ilerkiilegdene.

TK ba TKKiin janvaarida bolson Pleenymiin şiidkeberi, „kədəə nutagdaki kədəlməri tukai“ kolkoozçon—udaarniguud in bykekolbootiin kural deere Staalinii kelesen yge, BK (b) Niin TKiin azaliigi Ukrainiin bolşoviiguudiin kətəlbərilkə keregte tuiliin şiryyn cegnei egəsən janvaariiin 24 nii şiidkeberi—ede bygede bol baidal ba kədəlməridə ş i n e selgeltiln yje boloson jum.

Ukrainiin kədəə azaldaki tasaldaliigi usadkaka jabadaliigi jun şiidkebeb?

Ene asuudaliigi **ekin tyryyşiin eelzeende** BK (b)Niin TK ba Staalinii bejiin ədər byriiin ceke kətəlbəri, BK (b) Niin TKiin Ukrainada yzyylsen aguu jikeken matiriaal — teeknikiin tuslamza—ede şiidkebe. Ene asuudaliigi kojorto bol, angiiin daisanda Ukrainiin bolşoviiguudiin eris çanga cukarilta çokilto egəsən kereg ş idkebe, Ene asuudaliigi gurbada bol, Ukrainiin bolşoviiguud TK ba TKK iin janvaariiin pleenym deere Staalinii tyykete zaabari ba daraalan egtəsən BK (b) Niin TKiin ba Staalinii bejiin zaabarinuudtai zokilduulan kedəə azaliigi kətəlbərilkə meetod yndesen josoor şinelen tabigdasan kereg şiidkebe.

Ede bykii dutuu dundanuud ba alduu endyynyydiin baibaç UK(b)N bol namiin arbandoloodugaar jike kuralda kedəə azaliin talaar çukala amzaltanuudtai jirebe.

Manda əşəəl alduu endyynyyd ba kii sula gazarnuud toogyi olon şuu. Traagtornuudiigi mənəedəə əşəəl jike muugaar aşalanabdi, zəd kəkə kyçiigi muugaar aşalanabdi: Azaliin discipliine kaanaçınnai bygede ender sain jaabaç bişe. Kətəlbəriç bol əşəəl jike olon dutuu dundanuudtai jadardag bəgəəd, eneenii uçar urdanç ba ene əskəldərç Staalin manda kelesen baina.

Gebel faagtani bol BK (b) Niin TKiin ba Staalinii bejiin əəriini niuuriin ədər byriiin ceb ceke kətəlbəri doro ba tuslamzaar angiiin daisantai bolşoviig temecel jabuusanii yndesen deere, namiin zagsaaliin daişalkui kyçiigi deeşelyylesenii ba kətəlbəriləkə meetodiigi şinelen tabisanii yndesen deere Ukrainiin K(b) N bol kədəə azaldaki tasaldaliigi usadkaza Ukrainiin kolkooznuudiigi caaşankiiin əşəə tyrgen kəgzəltə ba salbaraliin bolon Ukrainiin bykii kolkooznuudiigi bolşoviig, bykii kolkoozçonuudiigi çanga çadaltai boigon kubilgaka bykii çukala uçar nəkəzəlnyydiigi bii bolgobo.

UK (b) N bol mən jikenyyd alduu endyynyydiigi Leeninii yndesenii bodolgiigi jabuulka talaar kiişenii taanarta medeeze.

Ede alduu ba endyynyyd bol juun deere baikan be?

Alduunuud bol negende 1929 ondo UCE-iigi (Ukrainiigi cəleəlkə ebleliigi) şyyberilsen jabadal. 1931 ondo ukrainiin nacionaliis ceentriin kereg mete iimenyyd çanga signaaliin baibaç nacionaliis kubiskalda esergyy jabadaliin kereg jabuulgiigi karaagyide baina.

Alduunuud bol kojorto 1930—31 bagaar garsan nacionaal—oportuniis yzelnyydiin nacionaliis kelberiliin sisteemede Skriipnigiin zarim keden nacionaliis alduunuudiin urgan kəgzəkə jabadaliigi karaagyide baina.

Tiin taanar karaza bezet ede alduunuudiin yndese bol bykii çukala surgaal bolgon abka ilerkeinyydiigi kiigeegyi ba namiin arbanzurgaadugaar jike kural deere Staalinii zaabarilsan socialiizmiin bykii froontoor dobtolko dobtolgiin delgerketei ba manai ulasta angiiin temeceliin kurcadasantai kolbogduulan yndesenii asuudaldaki kelberilnyydiin tyrgedesenii ajuul tukai zaabariigi gyiced dyyrgeegyide baina şuu.

Yndesenii asuudal tukai 16 dugaar jike kural deere kelesen Staalinii zaabariaas UK(b) N bol jamarnuud tobço ilerkeinyydiigi kiike josotoi baigaab? UK(b) N bol, negende, nacionaliis elemeentnyydiin urdaas əəriingəə zagsaaliin bolşoviig seremziigi ərgəkə josotoi baisan. UK (b) N bol, kojortoi socialiis baiguulgiin bykii salbarinuudta. sojoliin baiguulaltiin bişe salbariuuudta kaad anuudiigi şalgaza, tendees nacionaliis elemeentnyydiigi kəəkə josoloi baisan. UK(b) N bol, gurbada, orosiin deerenkii yzel bolood, mən tyynçelen ukrainiin nacionaliizmiin bagakanç tədii yzegdeliin urdaas temeceke temecelee çangadkan, əəriingəə bodoto zagsaaliigi şalgaka josotoi baigaa UK(b) N bol, dərbədə əəriingəə bodoto zagsaaliigi bolood, mən tyynçelen ərgən olon kədəlməriçən angi ba kolkoozniguudiigi internacionaaliin josoor kəmyzyylke kədəlməriiigi ərgənəər delgeryylen jabuulka josotoi baigaa. UK(b)N bol, tabada, Ukariniin nacionaliis emkinyydiin tedenii kətəlbərilegçediin bodoto niuuriigi karuulka ba interbeenciin ştaabuudtai tedenii kiisen kolbcogi buta cokiko kədəlməriigi ərgənəər delgeryylen jabuulka josotoi baigaa.

Ene bol yndesenii asuudaliin tukai namiin 16 dugaar jike kural deere Staalinii zaabarilsan zaabariaas Ukrainiin bolşoviiguudiin əərtəə kiike sojotoi baisan tobço ilerkeinyyd mən geeçe. Yndesenii asuudaliin tukai namiin 16 dugaar kural deere zaasan Staalinii zaabarinuudaas UK(b)N bol ede bykii tobço ilerkeinyydiigi kiisen uu? Ygei, kiigeegyi bujuu kiisen bolog—dyyren ba josotoi kemzeegeereni bişe Nacionaliis kubiskada esergyy jabuulgatai bodoto bolşoviig temecel ba'gaagyini arcaagyi.

1930 ondo Matvei Javoorski geze ene nacionaliist—şpilk, aavstriiin oficeeriigi butacokikodo, tyynde aalikanaar ygei bolgoko zab əkə „aaliaar korgodon ygei bolko“) niydende yzegdekegyi iime gazarta kədəlməridə oruulan zokiooko iime sanalnuud zarim negen nəkedyydte baisanaas iler kei şinzetei baina şuu.

Nacionaliis kubiskalda esergyy ceke jabadaltai josotoi bolşoviig temecel baisan ygein koino ende gaikaltai juma jun baika sem, nacionaliistnuud bol edər jireke byri neteryy şiryyn bolzo, şine, soc. baiguulaltiin əcəən bişe kətəlbərito salbarinuudiigi, ilangajaa soveed ukrainiin sojoliin baiguulaltiigi əəsədiingəə kynyydeer dyyrgeze baisan baina.

Nacionaal—socialiis'nuudiin kaadranuudiigi kub arilan tabika sisteeme bol ton sonirkoltoi baina. Yliger bolgon Arad in gegeereliin komisariaadiin seegteriigi abaad yzeje. Əşəə 1925 ondo ene seegteriin kətəlbərilegçede Matvei Javoorski suusan jum. Javoorskiiin arilkalaar, Ozeerski suuba, Ozeerskiiin arilkalaar, Koonnik suuba, syyldeni ede bygedeeree ukrainiin ceregiin emkiiin geşyyd tyynii kətəlbərilnç geşyyd baiza baisan şuu. Ygeiç bol, gadaada keregiin Aradiin komisariaadiin ukrainadaki təleəlegçiigi abaad yzeje, 1924 ondo mən ukrainadaki Aradiin komisariaadiin təleəlegçiigi orologçodo Magsiimoviç baisan jum. Magsiimoviçiin arilkalaar Petreenko suuba, Petreenkiin arilkalaar, Tyyr suuba, ede bygedeeree mən basa ukrainiin ceregiin emkiiin kətəlbəriiin geşyyd baiba.

Uçar iimees, edener bol əəsədiingəə kaadranuudiigi kubaarilan tabikiigi bodomzolson sisteemetei baisanani ile şuu. Edeneer abtagdasan bykii salaa salbarinuudta edener bol əəsədiingəə kynyydiigi abacatai priincib bariza jabasan bana. Edener bol ene tere kariuucalgatai salbariigi absan koinoo, tereenee əəsədiingəə garaas tabisan ygei baina.

1930, 1925 ba 1924 onuudta ukrainadaki nacionaliis kubiskalda esergyycegçedte, UK (b) N-da baisan, keden olon ziiin turşa dotor butacokigdoogyi. Skriipnig tyryytei nacionaliis kelberilnyyd a kabtar jikeer tusalsan jum. Skriipnig tyryytei nacionaliis kelberilnyydiin gol gol zurlaa temdegeni juun deere baisaniigini, kelberilegçediin kereg jabuulgani jamar baisaniigini taanarta tobço bogonikonoor tcolkiigi kysenem. Gol gol uçarnuudiigi toolnob.

a) Yndesetənii tukai asuudaliigi angiiin temeceldeki, proletaariin digtatuuradaki jərənkii asuudaliin kubibişe, karin tusagaar, asuudaliin kubi geze şalşaruugaar keledeg kereg, b) SSSR-iin sostaavta oroson azalçan ulas zonuudiin akadyygiin kolboogi bekizyylkeer zoriuulsan namiin eldeb olon kemzeenyydiin urdaas ilangajaa kolboonii gazartariigiin narkomaadiigi bykekolboonii kədəə azaliin akadeeme ba bişe iimenyyd gazarnuudiigi baiguulkiin urdaas temecen tulaka kereg c) proletaar angiiin əəriin medereliigi kəmyyzyylkiin tuladaki temeceliin zorilgiigi yndesenii medereliigi kəgzyylke zorilgoor solgesen kereg, ç) yndesenii asuudalda kojor froontoor temeceke zorilgiigi ori gancakan lə, jike orosiin şoviniizmiin urdaas temeceke temeceleer kalaka kereg, d) kubiskalda esergyy təb radaa ba ukrainiin nacionaliis namuudiin kiize baigaa kədəlməriiigi sairkan gojooko kereg, e) Ogtiaabri sooguur ukrainiin asuudaliin udka çanariigi dyyren bygedeereni gyiced cegneegyi geze kuurmagaar namiigi kardasan kereg, f) surguulinuudta baalaltiin gurimaar ukrainazuulga jabuulsan kereg, g) teooriiin froontiin ba soveed ukrainiin sojoliin baiguulaltiin eldeb olon salbarinuudta şurgan nebtersen nacionaliis etegeednyydiin kereg jabuulgiigi niuusan kereg—ede baisan şuu.

Ede byke zorigoto ba kereg jabuulgaaraa UK(b) N-iin nacionaliis kelberil bol nacionaliis kubiskalda esergyycegçedtei kolboorol dozo, tyynii kolbooroltodo kədəlməridoni tusalalcasanani ile todo şuu.

Ede bykii jabadalnuudaas, Skriipnig tyryytei nacionaliis kelbel bol 1927 ondoki Şyymskiin kelbereliigi ceb ceke yrgelzelegçed baisani mən lə ton todorkoi ilerne şuu. Şyymskiiç ba Skriipnigiin kelberilç gancakan enel oloniitiin yndese şyyseer koollozo baisan baina. Terenç, negeedənç bol Ukrainiin Soveed koolbooto ulasaas tasarka keregte, ukrainiin kədəlməriçən ba tariaaçaniigi imperialiis josoor bogoolçolon məlzəkə keregte kedelmərilsən şuu. Terenç, negeedənç bol Moskvaagaas, byke delekein proletaariin kubiskaliin tebees kolodkiigi ermelzesen şuu.

Gebeç, Şyymskiigi UK (b) N iin TK butacokiboç, UK (b) N bol ene Skriipnigii kelbereliigi karaagyi, tvynii kazuugaar kurcadasan angiiin temeceliin yjede karaagyi baiba.

BK (b) N iin TK iin dekaabriiin 14 ba janvaariiin 24 nii şiidkeberinyyd bol UK (b) N iigi alduu ba endyynyydee zasakiin tuladaki ba Ukrainada yndesenii boldolgiigi kysendeni oruulkiin tuladaki temecelde tatan oruulba.

Syyliin zil bol nacianaliis kubiskalda esergyycegçediin butar buusan zil, Skriipnig tyryytei nacionaliis kelberiliin butardasiigi butacokin soveed ukrainiin sojoliin baiguulnlt'in talaar jikeken baiguulkiin kədəlməriigi kəgzyylsen zil baisan jum.

Ene bol UK (b) N da əəriingəə bykii froontiigi bygediigini çangaar təgçədkekede tusalba Ene bol manai azayiledberiiin kədəlməriin tukaiç amzaltiigi kiilgyi baiza çadasan ygei. Ene jərənkii debzelte bol aradiin azakuin bykii salbarinuudta, Ukrainadaki socialiis baiguulaltiin bykii erke baidal ba jabacada bolson jum.

***

Nəkəd aa! Soveed Ukraina bol bykii Soveed kolbooto ulastaigaa kamta, namiin arbandoloodugaar jike kuralda çukalanuud amzaltaba ilaltanuudtai jiresen baina.

UK (b) N bol proontojoo tegşedkeze, byke namtajaa kamta tyryyçiin zergede jabaza namiin 17 dugaar jike kuraliin aguu jike şiidkeberinyydiigi kycendeni oruulkiin teleə, kojordugaar tabanziliin təsəbiigi gyicedkekiin teleə şine şine daiçalalgada dabkinaa.

Mənəə manai urda, man sain bykii kədəlməriçən ba k çonii urda jikekee aguu ərg rilgonuud baina. Kojordug bauziliin təsəbiin tukai Mo ba Kyibeşeviin teezisyyd b nai urda socialiis bolgoniu duulaltiigi dyyrgek tuiliin ji gən colbon baidal idebki kaldaagça zurag-kartiina del şuu.

Mənəə bidener bol ene jike programiigi kyçendeni lan gyicedkeke bykii arga ç ritai bainabdi. Gadaa eneer Kaganooviçiin iledkeliin te deer onçologdoson emki kemzeenyydiigi dyyren byg ba kereg yile deere gyice kereg bidenerte çukala. U ede kemzeenyyd bol manai arga çadabariigi bodoto ke dyyreneer bejelyylke t ylkiy naa.

Socialiizmiin baiguulaltii toi orioo ba berke yyrgeny şiidkeze çadabasan manai na nam soveed azakui ba prof duudiin bykii salaanuudiigi ken baiguulza traanspartiin deligi usadkaza tavaariin gi kemzeeleşegyigeer ərgə kojordugaar tabanziliin prog nuudiin dyyren togoskoliigi gaza çadakadani jamarç b sanaka kereg ygei şuu.

TK iin udaridalga doro aguu jike aldarta Staalinii dalga doro manai ulasta lizmiin baiguulgiigi ;tegesl teleə ba byke delekein pr riin kub'skaliin teleə teme şine şine ilaltanuudta ur dabkijaa!

(Əni udaan yrgelzesən ali şalga bolbo)

Nək. ByBNOOVIIN yge

Bybnoov kelene—Namiin 16 ba 17 kuralnuudiin koorondoki yje bol prolitaariin kubiskaliin ali olon aguu jikenyyd zorilgonuudiigi şiidkesen yje bolno. Namiin əəriingəə 17—dugaar kuralda aikabtar jike ilaltanuudtai jireseni bol, nam, tereenii Leeninii TK ba manai namiin udaridagça nəkər Staalinii, Leeninii şugamaas kazagairsan byke ykloonuudtai ebserşigyi temecel jabuuisanaas tailbarilagdana şuu. Kubiskalda esergyy trockiizm butacokigdoo, manai ulasta socialiizm baiguulaza bolkogyi gedeg baruunii kap'tyliainanuud bygede butacokigdoo. Manai tuilasan ilaltanuud bol bideuii, kubiskaliin tyryyleke teoorioor zebseglegdesen deerees tailbarilagdana. Negen tusagaar abtasan ulastai socialiizm baiguulka tukai Ləninii tabisan ba Staalinii delbelen tailbarilasan teooriiin jaaçgyizebiini bodoto kereg deere ilerbe şuu. Sojoliin froonto deere manai ilalta tooloşogyi jike, mən tereçelen socialiis baiguulaltiin byke yçaastaguud deere ilaltataibdi. Ede bygede, ende nam bol bolşoviigiin ceke şugam jabuulza, bygede antileeninii tendeencenyydte eris cokico əgəsən jabadal deerees tailbarilagdana. Prolitaariin diktatuuriin yjesoo sojoliin baiguulalta yiledeze bolkogyi gedeg trockiizmiin teooriigi, nam bol butacokison. Nam bol, kuuliiigaa gartaa abkaas urid, əəsədiin ezemdeke sojol baigaulka josotoibdi gesen Bogdaanoviin teooriigi butacokison. Surguuliiin kizaarlalga tukai gargaaan „zyynii“ teooriigi abaad yziite, ene teoori bol josooroo oportuniizmiin teermede usa tabisantai adali şuu tabisantai adali şuu. Ede bygede maarksiizmda karşa, angiiin koroto nələənyyd ba teoorinuudtai ərgən temecel jabuulsanii eceste. prolitaariin sojoliin aguu kəgzəltə ba sojoliin baiguulaltiin froonto deere gyn debzeltetei jiresen bainamdi.

Manai ulasiin sojoliin debziltiin ilgaani bol, ene debzelteer sojoliin baiguulaltiin byke yçaastoguudiigi ysegçelen bygediini kuçasan baina. Ede debe'tenyydiigi yzyylseni gebel: Soveed Kolbootiin suurinzonii bygede şakam yseg biçeg medeke bolsoni, teeknigiin ba ekonoomikiin suralcaliin aguu jikeer delgerseni ba kədəlməriçediin ba kolkoozçon ni tiin tereende suralcasani, surguulinuudiin dyn oloşorolgo, teaatriin, klyybyydiin, bibliooteeka g. m. oloşorolgo, ede byken deerees ilerne şuu. Manai erdem ukaanii ba erdem ukaanii alban gazaruud oloşorozo, tedeniigi manai ulasta socializm baiguulkiin albanda ba keregte tabigdasaniini ilangajaa çukalaçalan zaamaar baina. Syylşiin zilyydte—literatuura, teaatr, Uran saikan, graafika, kəgzəm, kemzyyrgyi jike delgerbe.

Manai sojoliin kədəlməriiin zarim salbariuud deere togton keleketejee kamta, 17-dugaar kuralda nen tyryyn medyylkemni ge e—Bybnooviin kelekeni— bygediigi ekin surgaka jabadaliigi ekilke tukai 16—dugaar kuraliin əgəsən şiidkeberiigi byrin dyyrgeebdi.

Kerbee, ede zilyydle kolbootiin respyybligyydiin biydzeediigi abça yzebel, tende aradiin gegeereliin jabadalda z i l e e s zilde gargaşiini jikedeze baisani yzegdene Əngersən təsəbtə tabanzil dotor, aradiin gegeereliin gargaçada 19 kagas miliaarda təkerig məngən gargaçalagdaba. Kerbee 1913 ondo aradiin gergeereliin gargaçada nege suurinii dyyşte 1 təkerig 73 məngə gargaçalagadasan baisanaas, 1932 ondo tereni 38tək. 54 mən. bolson azai.

Bybnoov bol, aradiin gegeerliin jabadalda gargaçalsani manaida ba germaanida bolsoniigi cacuulsan aikabtar sonirkoltoi zişee kelne Kerbee, manaida, aradiin gegeerelde gargaçani zilees zil byride jikedeze baibalni, Germaanida, zişeelkede leipcig kotodo 1929 ondo kotiin surguulinuudiin gargaşada 270 mingan maarka gargaçalsan baisanaa, 1932 ondo tereendee arai 26 kas%min maarka gargaçalba.

Erdem ukaanii alban gazarnuudiin talaar abça yzebel, erdem ukaanii şinzelelgiin instityydtei, labaratoorinuudtai bolson bainabdi ede bygede erdem ukaanii jike debzeltenyydiin sociali guulaltiin keregte dətəlyyl sen bykeniigi çukalaçalan te lemeer baina. Ene baidaliigi ile todoor yzyylsen jasada erdem ukaanii akadeemi eneenii kədəlmərini bol ulasiin socialiis baiguulaltii basaas garaka zorilgonuudiig kekede zoriuulagdasan şuu.

Manai uran saikaaiigi delg ke talaar aguu jikeken amz bainamdi. Ilangajaa proli zuraaçadj zokioolçad ba ke çed kaadranuud manaida ol zo baina. Şyylşiin zilyydte, tosbondo sojol—geereli n gazarnuudiin oloşorolgoor deegyi dalaica abtaba. Kubis urda daralagdaşa, karankui kagta bariigdaçasad baisan senii respyybligyyd sojoliin to deere aikabtar jike ilal diigi tulasan şuu.

Namiin byke diregtiiviig namiin udaridagça Staalinii barinuuiigi bodotog deeren jelyylze, ede şiidkeberiny toiruulan bygede ərgən kədəlməriçən ba kolkoozç ilsyylze. namiin daraadaki ku manai ulasiin sojoliin baig tiin froonto deere byri jikenyyd ilaltanuudtai bezebdi geze naidanam taşalga).

Nək. LOMINAADZIIN yge

Lominaadza (Magnitogoorsk) Namda esergyy idebkiteigeer temecesen mene sajanii opoziciogneer minii tribyyn deere garkadadam, jike kural jamaraar ugtasani ba ajagyi baisaniigini medeneb geze kelesen ygiingee ekinde kelebe.

Lominaadziin temdeglekeni,—16 dugaar namiin jike kural deere bi TK te sungagdasan baigaad, tiin namada daalgagdasan ene jike naidabariigi gyicedkesen ygiigees gemni byriç jikeer gynzəgiirne.

Minii alduunuud bol genetiin opoziica baidaggyi ba baizaç çadakagyi. Baruun zyynii bələg bol "zyynii niuuca opoziicoor emkidkegdesen. Bi bol, kojor ziliin torşo dotor ene bələgiin tonç çukala ulas təriin jikenyyd asuudalnuudiigi jabuulsan bainab: Namiin dotorki reziimiin asuudal, ygeiteineriigi emkedkeke g. m. bolno.

Bide „zyyneikid“ bol, namiin dotorki reziimiigi „namiin tukai“ „komsomooliin praavdada“ keblegdesen bişe busa biçegees daiçalkiigi kycesen bainabdi. Raamka soo katuu çangaar leeninii gol şugamiigi namiin jabuulza baisani bidende, „uitan“ baisan. Bide ygei teineriigi emkidkeke tukai asuudaliigi əəsədiingəə yge kelkedee bide namiigi buruu ba alduuta zamda təlkikiigi oroldoson bainabdi. Bide „zyyneikid“, namiin gol şugamiigi dagagçadiin dunda ulas təriin „syyder“ bodolego dyyren—bailgaza bolko geze bidende sanagdadag baigaa. Tiigebeç, namda miil ganca gol şugam, socialiizmiigi baiguulka şugam baina. Ene şugamaas eldeb kazagairalga boldol, kezeedeeç namiin daisadiin laagirta abaaçana. Eldebiin „syyder“ opoziicede miil sarabça kaalta şingi B deneerte mən iime bolgoson baina.

Leeninigi kalaza absan udaridagça Staalin, manai oron socialiizmiin yjede orobo geze əəriingəə loozongo əkəleni, bide enyyniini ile todo, tonç zəb Maarks-Leeninii loozongiigi oilgoson ygeibdi. Bide nam deere kediiç suusan bol, gancal Maarks-Leeninii gynzegii teooritoi adali, Staalinii teeziste baisan tonç oilgomzotoi aguu jike teooriiin gynzegiigi cegneze çadasan ygeibdi.

Manai socialiis baiguulaltiin, kəgzəltiin berkeçeelyydiigi bidener buruugaar oilgosonii alduunuudiin yndeseni bol, berkeçeelyydiin urid gederge cokorizo, enyygeeree angiiin daisanii urida tusa təkəm bolzo əgəsən bainabdi.

Lominaadziin medyylkeni-oportuniis alduunuudiigi ba kazaika jabadaliigi ygei kiikede jamar berkeçeeltei baidagini bi əəriingəə turşalgaas medeneb gebə Iinees brdiin opoziicioneernuudta naidabari ygeigi bailgakadiaa nam utaç zəb baina.

Lominaadza bol, baruunzyynii bələg tukai əəriingəə kiisen ulas təriin alduunuudaa gebel, namiin udaridalgada, enyynii kətəlbərileg çe bagça Staalinda esergyy jabuulga kiisenee kelezei, eneni bol namiin urda egeel jike gemni bolno, juub gekede Staalinii bol, angigyi bələgən togtooko yjiin aguu jike socialiizmiin kete ilaltiin temdegii bolson tukai kelene Magnidgəə kədəlmərilegçed bol leeningr kədəlməri gədiin turşalgiigi ugtalgiin tek yileberi sandiin biigi abça baina, eneni bol, M dgoorskiin ba'dalda tek, yil sangiin təsəb bolbol arba m təkərig şakuu ekonooml əg lko baina.

Ene yiledberiin 1)debkite kədəlməriçən niitiin iime kycətegeer kəgzəzə baisan ig socialiizmiin gereliin aguu şine baidal, şine josoni ileer ryylne şuu geze Jominaadsa gebe.

BK(B) Namiin 17-dugaar kuraliin ədəriin temdeglel

Febraaliiin 3-nii əgleənii zasidaani Əgleənii zasidaaniiin zəbəlkə zyilni—kojordugaar taban ziliin təsəb tukai.

Nək. KALIININ tyryylegçe suuza

Nək. MOOLOTOVTO yge əgtəbə ... geze sonoskobo.

Şiryyn çanga şuurgan mete aliga taşalgan bolzo, bygedeeree kəl deere boson udaan aliga taşan nək. MOOLOTOVIIGI ugtaba. Udaan aliga taşan zaal dotoroos eldeb amarçalgiin aviaanuud garan bajariigi kyrgecegeeze, «Uraa», „nək. MOOLOTOV MANDAG“ g m abiaanuud garana.

Aliga taşalganii namdaza, zaal dotor şuujan nergieenii zogsomogco kojordugaar taban ziliin aradiin azakuin təsəb tukai delegerengii iledkelee keleze ekilbe.

Nək. MOOLOLOV əəriingəə iladkeliigi 4 cag dotor keleze, ene cag dotoroo kuraliin təleəlegçəd tuiliin jike ankaraltaigaar çagnan sonos

Fevraaliiin 3—nii y zasidaanida nək. Petro tyryylegçe suuza, nək. K ŞEVTE iledkeliin yge əg

Kural bol nək. KYIBE IIGI udaan aliga taşan u iledkeliigi ton ankaralgat sonosozo baina...

Nək. Kyibşeviin iledke ydeşiin zasidaani deere eegyi, yrgelzeleliini fevra 4—nii əgləənii zasidaani er keleke bolobo,

Bur-Mongoliin Ynen

?oniniigi saizaruulka tukai

KƏƏRƏLDƏƏN

Tyryylegçees Buriaadiin uran zokioolço nək. KUCA NAMSARAINDA yge ɵgɵbɵ

Namcarain—, Manai „Buriaad Mongoliin Ynen“ e sonin biçeg bol aguu jike ud ai socialiis zebseg mən. Mənəə igyi socialiis baidal zokiooko kamçamtai jike azakui ba erdem oliin mandan keçzezə baigaa de, kediigeerç ilalta gabijaa tyder tyykətei jirsen gebeç, ne- ı şata negen keb dotor, nege ıç ederiin turşaar aalidan tog- igi bolko bol, tereni negen jo ii dutuu dunda zyil geze yzeze no.

Mənəə keden zuu mingan ideb e azalçani tedenii edər bykenii ı kədelməri deere şine şine zyil ydəər kangan bajarluulza bai- ır yle baran, tedeniiemenə tabi baigaa kereg deere udaridan, m zasagiin zoriigiigi cag yje by nde bejelyyien çadaka, ulam kur ulam çanartai gyn gynzegei katai bolgozo, tyynde zokikogy tdai zyiinyydiigi ileryylen gar a usadkaka, dutuu dunda zyi ydiigi todorkoilon gargaza gyi keke keregtei baina.

Şişeelbel: enyynii urida koto kə enii unşagçadiin „Ynen“ soni gi kylieen abkani zigsyyritelgeer işo tatagdaza baisan begəəd kərbee kotodo bol, kojor gurban konog kedəədə bol sara boltorç zarim zarim yjenyydte kyrçé oçoko ygei bujuu, ugtaç abtadag ygei ja badalnuud ba tyynees gadna „Ynen sonini n'uu ta salan buza- gai solig alduunuud nairuulgiin ta laar çaaar muutai, ceg temdeg ygei, keterkei jike unzıgar geke zergiin jabadalnuud yzegdedegees əənjngəə udka zoriigiigi unşagça diin tolgoido gy cəd egçə çadaka ygei bolzo, azalçan aradiin azal kədəlmoritei sula muugaar kolbog dodog baikaas gadna, „Ynende bi- çegçediin zarimnuudani, əərəə yn- desenii biçeg ysegiigi medeke ygei bujuu ali şine lata kuuçan mon- goloor biçekiigi durlaka ygei, oros kelen deere biçegdegees „Ynenii“ redaagca tyyniigi daam negende orçuuluulka basa şalguulka, zasa bariuulka geke metiin keden dab kar ilyy kədəlməritei uçaraza ilyy cag, kyçee aldakiin gadna ilyy gargaşanuud tokiooldoɵog baina.

Basa uran zokioolion tobçokon şylegyyd tobço biçiikan ygyylelte mərnyyd baidag ygei geke mete dutuu dunda zyilnyydiigi caaşaa maşa olon baiza boino.

Tiime tula enyyn tukaida əərin- gəə sanamziigi dooroo tobçoko noor todorkoilon kelekede:

1) Kamagiin tyryyn „Ynenii“ redaagca beje deeree daaza abka ni çukala.

2) Ynenii Jərənkii kuudasan deere biçegdesen zyilnyydiigi jarildaanii kelen deere bogonikon əgyyleltei azalçan aradiin azal kədəlmeritei barilduulagdaza yliger zişeetei kolbogdoson oilgomzotoi todo ba onison udkataigaar biçeke keregtei.

3) Koto kədəənii biçegçediin dunda, agranoom, inzineer, emçen, ıran darkaçuul, anguuçan, ojodol- çon, geke metiin dyrəşelten mergezelteniigi elsyylkeni çukala baina.

4) „Ynenii“ kuudasanii dərben niuuriigi baga bolgon ygei tyynii syykjiin nege kagas niuuriigi zizeg olon zyilnyydeer dyyrgeze, tyyn deere tyyneei bulan bii bolgoko keregtei.

5) Uran zokiooliin bulan bii bolgozo biçiikan tobçontuud bə- gəəd azalçan aradiin cag caçiin aza kədəlmərinyydtei kolbogdoson bogonikon şyleg əgyylel şine josonii taabari şog ygenyydiigi, biçeke.

6) Uiligiin tukai bulan bii bol- gozo, kədəənii azal kədəlmeride jabaza baiga, maşina traagtar- nuudiin zasabari cebərletgetei kolbogdoko sonirkoltoi onison çudkalaa gagnuuriin arg inuudiigi bolon eskeke ojoko dyreşel, şine şine azaliin onison zebsegyydiigi zokiooko,sanamzalka g.m. biçeke.

7) Erdem teeknikiin bulan bii bolgozo, soveel ulasta ba gadaa- diin ulasta şine oldoson şine necgdesen zyilnyydiigi tobçoka- nuudaar biçeke.

8) Kədəə arteel komuuna bujuu kotiin azalnuud dəarees şineer oldoso n onison arga turşiiganuu- diigi biçeke.

9) Kamtiin idee kool jaaza amta- tai aribataigaar beledkeke kyniı beje makabodta tasatai tezeeltei zyilyydiigi nairuulza çadaka, şine şine josonuudiigi bolon ceber cag kemzeenyydiigi zaabarilan biçeke.

10) Mal aşaliin tukai bolon bii bolgozo, tyyn deerees oldoson gazar gazariin dyrəşelyyd, jamar jamar tereiin amitadiigi jaaza tezeeke, jaaza, tyl yrgini kəgzyylke tedende jamar zyiliin əbəçən kyredeg tyyniigi jaaza cag zuura kamagalka argalka tukai biçeke.

11) Eryyliigi kamagaalkiin bolon bii boigozo. kyniı biiin eryy- liigi jaaza sakika, kaldabarita ebə- çon ajuul gene, tyyntei jaaza temeceke, bejiin tamir makaıo iligi jaaza bekizyylke geke metiin zyil- yydiigi biçeke ba zaabari əte keregtei azai.

12) Asuudal tailbariiin bolen bii bolgozo, kolkooz ba emçiin azal- tanii azal kədəlmeriin zyilyydees çukala çukala asuudaluudiigi tu- biza tyynde kariuu egçə basa ten dees asuudal-kylieeze tyyn de tail bari egçə baika zuura kabaatai nom debteryydiin kuudasa mər kyrtele zaaka keregtei baina.

13 Gurban məriin sonin geze bogonikon zyilyydiin çukalçalzal ba gadaadiin baidal tukai ton oil gomzoto goor biçeke keregtei baina.

Geke mete deere duraadsan zyilyydiigi ynenii niuur decre baiza çadabal ton çukala tusatai zyil bolko geze sanamam.

Bolşoviig kolkooziin tələə

Kolkooznuud bol bolşoviigiin baika josotoi

?nyynii tula kamagiin tyryyn angiin daisadaas ceberleke keregtei

Angiiin daisadiigi pravleenida songoso

M-Şiber Bodonguud somonii onkoliin toskonii 3 kolkooz nege ze Staalinii neremzete arteel tog- oson baina. Nam ba zasagiin ga- iin togtool zabariigi gyiced:keze lbkoozuudiigi bolşoviigiin ba kol ozçoniigi çanga çadaltai bolgoko sen loozoniigi bejelyylkiin tələə meceən bolboç „Staaliin“ artee- ingaa pravleeni songookodaa ideb iten udarriguudiigi ba nam kom mooliin gəşyydiigi songokiin orondo angiiin daisan niudargaçuu diigi ba cagaan bandiidnariigi son gobo.

Pravlieeniin tyryyde Lamazab Zambaliin çegçligi songoko Ene kyn bol yymi urid keden udaa kol koozoos niudargan geze ceberlag desen 1930 on kyrter busadiin ky çiigi melzeson baina.

Tyryylegçiin orolocçodo tyryy legçiin dyygiin samagan ba niu dargan bandiidiin bacagan Cermaa Dorziin gegçiigi songobo.

Pravleeniiin geşyynde 1930 on do niudargan lamanariin kədəlgəən də jabasan cagaan bandiid Garma jab Cebegiin gegçiigi songobo.

Ene jabadal bol somsoveediin tyryylegçiin orologço ba biçeeçe Cerenzab Cerenii gegçiin aldaltai gaar bolbo.

Cerenii gegçe yrid urid kolkoo zoos niudargan geze ceberlegde gesen aad dakin şurgaza orood bai ka zuuraa kolkooziigi unagaaka butargakiin zərilgotoi baisani iler ne

Gadna ene dursagdaaça niuu- nuud bol Cerenii gegçiin tərəlnyyd bolko jum.

Uçar iime tula „Staalin“ arteel bar somsoveedoos şurgasan anəiin dai aiigi darui ergaa ceberleze udaarnig idebkiten nam komsomoo liin gəşyyderes pravliəenida songo ko keregtei

Iime buzar jabadal bolzo baika kolkooziin nyr idebkiten kolkoozo çon juu kərəza baigaa gəreb?

Igeze angiiin mederel aldasan nam komsomooliin gəşyynde taara ka kemze abka keregtei.

Ynenii gabşagai.

Kubiskalta seremzee aldaba.

Kori. Kezengiin „Staalin“ komuu ada Cerendorzo Daşiin gegçe şu an orood baina. Namtaraasani elekede: saja boltor lama jabasan, tani bandiid tula kemzee abtasan ıolkidni bandiidtai kolbootoi bai- naas basa kemzee abtaasan ina.

Əngərəgçə zilde komuunaas gar- agdakadaa abasan 1 mori, 1 koni asan aad, tedeneree alaza kudal asan. Mənəəç cabçasan ebesee əmiini kudaldasan aad, tyynee aldalaad komuunada şurgaba.

Gadna, tyynii ecege bandiidta ıslalcasan ba bajan çadaltai dee es niudarganda todorson, Daşiin egçe ankanç komuuna dotor loo or jabasan, mənəəç tiime.

Komuuniin tyryy ba namiin yyr n sekretaar nək. Cerenii gegçe edesenç bol angiiin niyde sokor oo yzegdeegy baina.

Iimees darui kolkoozoos ceber- eke keregtei.

D. Darmiin.

Bekizeze baisan kolkooziigi unagaaka zorilgotoi baiba

M—Şiber. Bodonguud somonii „Şine zam“ arteeliin tyryylegçe Ce renii gegçe engiin daisan niudar- gan bolko begəəd 1929 on kyrter busadiin kyçe kelesiigi soroson ba kantarvaan naimaagaar nelieen aşag olzo olzo baidagaasi gadana kaartaça—iime etegeed basan bai na.

1933 onii niuurla kolkooziin ma liin 25% nii alaza engiinnaimaada kudaldasan eşəə eərəə medeed nege biruu idesen basa 20 kilo to tosiigi kulaazaa ʓabaad idesen baina. Gadna 3 ga tariaa casan doro da- ruulsan baika ba mən geşyyd geze tariaanigaa 50% ni geşyyd te taraagaad . tyryyn əesedəə syyl deni ulasta“ gesen niudargani loozon bejelyylze odoo kyrtee yre se kaagaagyi baina.

Ene jabadalni ərgən geşyydiin syymzelede orozo niudargan ba baisani todorozo kolkoozoos ceber legdeke keregtei baina. ? şurgaad baina

limees ene Cerenii gegçiigi da rui kolkoozoos ceberleke keregtei ba socialiis malaiigi ba geşyyriteigo alaza naimaa kusendeni kubiskal ta kuuliin urida kariuucuulka ke- regtei.

Lubsan

1934 ondo eşoe ylemze jike amzaltiigi dabaka

Potrebkopiraaciin respyybligiin VII kuralda Agiin aimagiin Agakangiliin Selpoogiin

RAAPORTA

K B (b)Namiin aikomiin ba ai- magiin potrebkopiraaciin ketəlbəri- əər mana aimagiin agakangiliin sel poo bol 1933 onii kugacaada aguu jikenyyd amzaltanuudiigi dabasan baina. Gebel:

1933 Onii məngən sangiin ka- mpaaniiin ətsəb bol pain oruula- lta bol 11165 tək. baisan bəgəəd, tyy nee 135 % gyicedkebe.

Kopirativiin foondo 135 tək. baisaniigi 345 % gyicedkebe Dyn kamtadaa məngən sangiiu təsəb 148 % gyicedkesen baina.

Azalçaniigi geşyynde elsyylke talaar təsəbəə 215 % gyicedke- ze oroi kamta 1934 onii ekinde 1200 geşyydtee bolson baina.

Ed tavaariin ergiciin talaar abça karabal ziliin təsəb bol 170100 tək. baisaniigi 129 % gyicedkesen ba geşyyn syride 113 təkorigiin ed tavaar kudalda san baina

Enyynees gaduur təsəbəəs ga- dna 22 mingan tək. ed tavaar abça jiryylsen.

Bykii zil d o t o r o o el deb janziin beledkeliin talaar 18068 tək. təsəbtoi baisanaa 112 % gyicedkesen baina. Tedeniigi ilga- barilan karabal: Eberte maliin beledkel—147 % gyicedkegdesen zize maliin təsəb 107 % gyicedke sen toson 140 % Bodiin arisan 70 % nooson 151 % kilgaasan 240 % angiin arsan 90 % ba eld- eb şubuudiin beledkel—230 proc

Negeç məngənii garaza kiisen ygei.

Selpoogiin edebkiten kamta 130 garan kyn toologdozo bəgəəd tedenii 12 kynyydni şagnuulagda- baina.

Agakangiin somon dotor kam- ta 7 kolkoozuud ba 113 yrkete əmçəten bibegəəd ed tavaar kolkoo zuudta kubaakadaa kiisen ba by- tesen kədəlməri deerees karaza əgədəg azai.

1933 onii kugacaada edii çineen jikenyyd amzaltanuudiigi dabaza jireed baikadaa Agakangiliin sel- poo bol sanaagaa amaraza teem pee suladkaagyi, nəam byri teem- nee kurdadkaza 1934 onii ekin sa ra janvaarida byri jikenyyd ilalta nuudiigi dabasan baina gebnı:

1934 onii ekin kvartaaliin mən sangiin kampaaniiin təsəbiigi— 116 poc. gyicedkesen

13 gyreese bariza arisa ba makiigi selpoodo cəm tuşaasan.

Maliin arisa beledkeliin təsəb 86 proc. şubuunii beledkeliin te- səb 171 proc.

Kiisen kədəlməriəə ene ted i- geer dursaza dyyrgeke zuuraa caa şaa namiin XVII dugaar kuraligi daşaramduulan əəsədtəə ujalga abka manai byke dutuunuudaa bol şoviigiin kədəlmerieer jabuudtaa usadkaza, uridiingaa teempiigi baa kanç suladkan ygei ulam byri kur dadkan 1634 onii kugacaada manai urida tabigdasau zorilgonuudiigi amzaltatai gyicedkeze respyyblig do oroo tyryy suuriigi ezelkiin tə ləə temecekebdi.

Koto kədəə toskon Kojoriin koorondiin kolboo mandag.

BK(b) Nam ba tyynii udaridag ça nək. Staalin mandag.

Agiin aimagiin Agakandiliin sel- poogiin tyryylegçe Zambiin.

Kiaagtiin adagiin Selpoogiin

RAAPORTA

Kiaagtiin aimagiin kiaagtiin ada giin selpoo bol aimagiin namiin emkiiin ba Burkopəsojouuziin kete lbəriəər 1933 onii kugacaada jike nyyd amzaltanuudiigi dabza jiresen baina:

Ed tovaariin ergiciin talaar 1933 on dotoroo dyn kamta dee ree 291 mingan təkerigiin ed ta vaariin ergice kiike təsəbtəi baisa naa gyicedkesen baina. Ebeni ge şyyn byride 224 tək kyrtesən be gəəd 1932 oroidoo 80 tək kyrtəsen baina

Somon dotokiı byke azalçanii 98 proc. selpoodo kanduulagdasan.

Məngən sangiin kampaani

Pain oruulaltiin talaar 7480 tək təsəbtei baisanaa 8122 tək. elsyyl ze—108 2% gyicedkesen

Bariigiin toondo 1224 tək təsəb tei baisanaa 1017, tək elsyylze təsə bəə 91,2% dyyrgebe

Debitooriin dojomko ygei baina

Eldeb beledkeliin talaar

Toso beledkeliin	təsəb	101%
Kartaabka beled	„	100%
Noosonii	„	100%
Oovoşiin	„	107%

Gadaaşa gargalgiin beledkel cəm gyicedkegdesen baina.

Ede bykii beledkelnyydiigi am- zaltatai gyicedkesen uçar bol nii- tiin nebtereliin kədəlməriigi ər- gəər jabuulsanii yre mən.

Caaşaa ujalga abkanii 1934 on dotor teempee ulam byri çangad kaza selpoogiin şugamaar jabuulag daka byke kampaaniiudiig gyiced ba ilyybçeien dyyrgeze respyyblig dotoroo tyryy zergiin selpoo bolkobdi.

Dasasan amzaltanuudaaraa kizaarlal ygei dam caaşaa dabşika

Potrebkopiraaciin VII-dugaar kuraliin tələəlegçə ba Nojokonii selpoogiin tyryylegçe Cogtiintai jarildaan.

Selengiin aimagiin Nojokonii so monii selpoo bol byke jabuulgiin talaar tyryy suuri tus aimag dotor roo-ezelne. Tus selpoo bol byke kədəlməriəə samaar tabizı, 1933 ondo əgtəsən təsəbtəə amzaltatai- gaar dyyrgesen baina. Zəşeel kede: Ed tavaariin ergiciin kii ke 63000 təkerig təsəbtei baisan aad, bodoto deere 87000 təkerigiin ed tavaariigi ergiiylsen begəəd 137% təsəbee dyyrgesen.

Məngənii kampaaniigi 1933 on- do kamta 14585 təkerig təsəbtei baisanaa bodoto deere 15620 tə kerig gyicedkeze te ebee 107% amzaltataigaar dyyrgesen.

Angiin arisa beledkelde ton muugaar temecesen baina. Somo- nii soveediin zygees ba kolkooz- nii olson ojooko ygei ba oportu- nits josoor angiin arisa beledkel de kandasanaas 67% dyyrgesen

Arisani, noosonii, makanii be- ledkelyydiigi təsebiin josoor cəm 100% dyyrgesen baina. S lengiin aimagiin potreebsojuuzada zijiin toocoo kiize əgesən. Tus selpoo bol nək. Staaliniı zaagaan zuiligi ton saimar byke geşyydiin dunda gyicedkeze çadasanaas negeç mən gənii yrite kiisengyi jike amzal- tataigaar too byldkelee tabi- an baina. 1933 onii turşada 2700 te- kerigiin ed tavaar tus selpoo elson.

Şine geşyydiigi 1933 onii tur- şada 42 kynyydiigi ilsyylsen.

Kolkooziin brig a 1anuudiin dun- da jabuul naimaa erkilze 3200 te kerigiin eldeb tovaariigi kudal dasan.

1933 ondo 1 gaa tariaa tarisan aad, odoo zilde 5 gaa tariaa tari- kaas teə bləzə 6 ceent. yresiigi be- askasan baina. Ogoroodiin tariiga 0,50 gaa tariaar təsəblesen bai- na.

Tus selpoo bol XVII dugaar na- miin kuraligi ugtuulan onco tod orkoi ujalganuudiigi abasan be- gəəd, tus ujalganuudaa jamar zer gəer dyyrgesenigi yzebel; Tavaa- riin ergisiigi təsəbiin josoor jan- vaari sarada dyyrgesen baina. 1934 onii 1-dyygeer kartaaliin mən gən sangiigi 4079 təkerig gyiced- keze 65% fevraaliin 1 de dyyr gebe.

Byke geşyydiin dunda baina dojomkiigi cəm usadkasan. Sel- poogiin kədəlməriçenii dunda non biçeg ygeiigi cəm ucadkaza byke geşyyd bol ulas təriin surguulda 100% kandasan baina. Selpoogiin kədəlmərte gabçagai jabaza tus- kai ilaltanuudiigi dabasan 3 kynii gi selpoogiin zygees şagnasan bai na. Suçol bolbosoroliin talaar azal çan aradiin dunda taraaka jaba tai da jike amzaltanuudiigi dabaza.

Uul selpoo bol tyryylegçe sog- tiin bol jike ilaltanuudiigi byke selpoogiin jabuulgada ton amzal- tataigaar dabaza nam ba zasagiin gazarin tabisan zorilgonuudiigi bodoto kereg deere bejelyylze ç- dasandaa mən. Nək. Sogtiin VII-dugaar potrebkopiraaciin kuralda suulca ka erketei bolzoi.

Nək. Sogtiin bol bejee udaarnig ta sonoskozo onco todorkoi ujal- ganuudiigi abkani: 1) Nojokonii selpoogi respyyblig dotoroo negen tyryy selpoo bolgokiin tələə teme ceke 2) 1934 onii byke jabuulagiigi ba əgtesen təsəbte daalgabarinuu diigi ton amzaltaigaar 100 kubi dyyrgeke. 3) Kolkoozçoniigi çan- ga çadaltai bolgoko jabadalda sel poogiin zygees kaluun tusalamza kergeke. 4) XVII-dugaar namiin kuraliin ba VII-dugaar potreebko- piraaciin kuraliin togtooluudiigi azalçan aradiin dunda ton sainaar ba yrgeener nebtəryylze selpoogiin byke kədəlməriin dunda tuskai ilaltanuu diigi dabaka.

Kuralgiin Selpoodo gol sanalaa

Agiin aimagiin Kuralgiin Selpoogiin sçetovood ba potrebsojuuziin VII-dugaar tələəlegçə nək. Damdiniitai jarilcaan

Agiin aimagiinbaruun kizaarta onon tyngyysiin kuşuun baidag. Aimagiin təbəəs kolo tasarkai, kargui zamiin nebterelge bol aika btar berketei ba Staanca mogoito deere jiresen ed tavaar morioor çireze abaaçakaadaa adag nege sariin tukai cag jabadag baina.

Uul selpoo bol aikabtar er- gən azalçadiigi selpoonuudaa baina gebel, kamta 739 erkete kuziigi kamzaalsan baikaa be geed 3 salbartai azai.

Kuralgiin selpoogiin kediiç ta- sarkai bolboç tyynii enyynees dəg baibaç aimagiin təbəəs ba ilangujaa raipotrebkopiraaciin zy- gees tuslamza ton tasaldandi baisan. Kuralgiin selpoo bol enyynees urida ziiyydte kododoo garzada orodog baisan.

Selpoogiin apaaraadta eldeb etegei ygei ba oportunis etegeed- ner Nikalaaj v tyry tel selpoogiin kədəlməri gi unagaakaar yle baran kopiratiiviin zəəriigi keseel- te ygei yrigçe baisan. 1933 ondo selpoogiin şugamaar jabuulagda

bykii kampaaniuud jike muu en- gərgədəsen gebel, 4—dygeer kvartaaliin məngən sangiin kam- paaniiin təsəb 22 proc g. m. gyi- ced kegdesen.

Aimagiin təbəəs jabasan zarim nekəd bol kuralga kyredeg ygei zuuraas busadag baisan.

Tiin syyliin yjede selpoogiin

aparaadiigi ceberleze erkim nəke- diigi tende tbbisan begəəd tedenii namaigi sçetovood bolgon negen- de tabisan.

—Miniin ujalga kuraliin urida abasan uçar bol oiriin cagaa kulgaan selpoo geegdendi baidalaas gargaza ygei aimag dotor erkim selpoo bolgo- kiin tələə eris temecekeb—geed jarlaagaa dyyrgebe.

Socialiis zөөri-oiroo kyrtecegyr nangin

Socialiis zөөri—soveed gөrөnii yndese mөn

Angiin seremziigi deere ergөzө, kulagai ba yriltetei eris temeceke

Kulagaiçan bol arad zonii daisan mөn.

Angiin daisadiin gol çukala zorilgoni bol niitiin socialiiz zөөriigi syidken koroloko jabadal mөn bolno. Juub gekede, edener bol nittiin socialiis zөөri kadaa soveed baiguulaltiin suuri geze medәne şuu.

Soveed oronii niitiin socialiis zөөri bol oiroo kyrteşegyi nangin baika uçartai. Ene bol kөdөlmөri çөn tariaaçanii byrzyineriin mөlzөl gөөs multaran garkiin tomo zeb seg mөn. Manai niitiin zөөri socialiis baiguulaltiin ba niitiin aza ami daralgiin saizarkiin suuri mөn.

Niitiin zөөriigi syidken yrike jabadal bol socialiis baiguulaltiin yndesiigi tasalan unagaaka gesen udkatai. Ulasiin, koperatiiviin, kolkooziin zөөriigi syidkeu yrigçed—socialiizmiin daisad bolno. Iime tula. prolitaariin zasag tedeniigi kaira gamgyigeer keseeke josotoi bolno.

Socialiiz niitiin zөөriigi sakika jabadal bol prolitaari zasagiin ba uçar joso medeke kөdөlmөriçөn tariaaçanii ujalga mөn,

Angiin daisad bol kapitalis josonii ylegdeliigi uçar joso baga medeke kozomdongi yzeltei kөdөlmөriçediin ba kolkooz onii dunda nebteryylze socialiis baigunlaltiin uridaas zөriçyylen karuulkigi orol dodog baina şuu.

Edener bol ene kozodoson yzeltei kөdөlmөriçөn tariaaçadiin socialiis zөөridө kaişa kereg, kandaza baikiigi croldozo, zarimnuudaarani sanasan keregee byteelgedeg azai.

Getele, kөdөlmөriçөn angi—өөsөdөө ulasiin ezen mөn azai. Kolkooziin zөөri—kolkoozçon niitiin өөsediin zөөri mөn.

Kөdөlmөriçөd ba kolkoozçod muugaar kөdөlkөdөө, loodorlokodoo niitiin zөөri kulagailkadaa prolitaarulasiingaa uridaas ba zөriçө socialiizmiin bolon өөsөdiingөө uridaas zөriçөzө baisan bolno.

Angiin daisan juu geze bodonob gebel, kolkooziin yniee, moridiigi kulagailaka, ykyylkede ba eldeb maşiinanuudiin çaastinuudiigi ukuulza kajaka ebdekede—kolkoozin bekzeke: Jabadalba saad bolzo, esestee unaka josotoi geze bodoson kereg şuu.

Mөn kolkooziin tariaa syidkeke de ulasiin beledkel tasaldaza, Ulaan cereg bafaabvrig zavoodiin kөdөlmөriçөd tolkaar dutaza, azay ledberi in kөdөlmөri muudaza ba ulas oronoo kamagaalka jabadal sularka geke metiin zyilnyyd garka josotoi ba mөn kolkoozç unaka geze bodono şuu.

Iimees, socialiiz niite zөөriigi syidkeke jabadal bol soveed baiguulaltada zөrçөsөn aikabtar kөndө kereg mөnii tula, soveed zasag bol ulasiin, koperatiiviin ba kolkooziin zөөriigi syidkegçediigi katuugaar keseedeg azai.

Soveed oronii kuuli bol ulasiin ba kөdөlmөrçөn tariaaçanii zөөriigi angiin daisadiin yldegdeliin korloloos kamagaalan sakika josotoi.

Kubiskalta kuuliigi çangaar bejelyylke kemzee bol soveed baiguulaltiin bekizekiin tөlөө temeceliin negen çukala zyil mөn.

Kubiskalta kuuli ba seremze ygeigeer kolkooznuud ba sobkoozuud bekizeze çadakagyi ba mөn ene ygeigeer kapitaliiz angiin yldegdei usadkagdakagyi azai.

Getele, manai kolkooz, sovkooz, alban gazaruudta ba yiled beriiin oronuudta nam komsomooliin geşyydiin ba idebkiten kolkoozçodiin, angiingaa medereliigi aldaza, kubiskalta seremzee aldaka, mokodoko jabadalnuud deereeseni angiin daisad şurgan orood semeekeneer өөsө diingөө zorilgiigi bejelyylze baidag baina.

Iime uçarnuud doro tolilogdoson zyilnyyd deerees ilerne.

Kulagaiça Budiin gedegi kolkoozoos kөөkө

Selenge Nojokon somonii „Oçon" komuuniin geşyyn Janzii Budiin gegçe Janvaari sarada negen kaircag orooso kuluuza abaad gertee daraad baina.

Jөrө ene kyn bol kolkcozto baimaar bişe bөgөөd talka bariigiin kөdөlmөridө baikadaa keden çineen talka kulagailsani ynen. 1932 ondo yniee saadag baikadaa çyy kuluugailsan.

Gadna, ene Budiin Janzi ibol niudarganii bacagan bөgөөd, ece giingee cөlөlgөdө oçokodonі kamág juumiini darasani ynen baika 32 onoos koişo zalkuu loodor bolson baina.

Mөnөө zugadaza modobeledkeliin kyyrsede şurgan orood baina,

Tere tula ene Budiin gegçiigi kolkoozoos kөөkө keregtei ba mөn tere kulagai kiisenii tukai kemzee abka keregtei.

Unagan boro

Komuniist Caciin gedeg tariaa kuluuba

Selenge. Nojokonii „Oçon" komuuniin talka cokilgiin brigaadiin brigadiir uamiin orologçө geşyyn Caciin gegçe ene saja keniic zөb şөөl ygeigeer brigaada dundaa nileed jike tariaa kubaaza absan baina.

Gadna talka cokison gazartaa keden jike orooso orkiood tyynee kynde kamuulsan baina.

Iime tula niitiin tariaagi yri çen deni namiin yyriin ba pravlieeniin zygees zokiko kemzee abka keregtei.

Modon zaka

kolkooziin ynieegi zoruuta alaba

Kori Kezengiin somonii „Staalin" komuunada 26,27 on kyrter gabzalama jabasan Damba Darzaagiin gedeg şurgan orood baikaas gadana, malligi karagça bolood baika daa nege ykeriigi zoruuta cokizo alaba.

Kemzee abagtiil

25-4

20,600 meeter deere garaва.

„Kojordoki osooaviakiim" strastaatiin niiselge.

Soveediin erdem ва teeknigiin şine ilalta.

MOSKVAA, 31 (TASS) Janvaariin guçanda soveediin erdem ba teeknigiin şine saikan ilaltiin duraskaal bolbo. Ene өdөr soveediin kojordoki „osooviakiim" straastaatiin, dęlekei deere yzegdeegyi өbөliin cagta niiselge kiibe. Ene zuuraa tus stratspeerede niiselgeer byke delekein rikoordodo garaba.

Moskvaagiin dergedeki Kyzniees koos өglөөnii 9 cagaas ekilen niiselge ekilbe.

Niisesen komaandani: apparaadiin komandiir nөk. Fidoseenko, inzeneer nөk. Vaçeenko, erdemte zaluu nөk. Ysiiskin.

Өglөөnii 8 cag 20 minuutiin yjeer, Fidoşeenko, Vaceenko ba Ysiiskinii gegçed өbөliin eligtropiciirovana kombizoonoor kubcalsan karagdaba.

Stratooviin komaandiin belen baisaniigi şalgaad, өglөөnii 9-cagta gazaraas agaarta garkiigi nөk. Eidman garaa tabiza strastatiin komandiirta zakiralta gargaba.

Nөk. Iljiin ekipaazdani osooviakiimiin tug kiize өgөzө, taanad ene tugiigi "deede şala„ kyrteree kөndөtөi abaza jabagtan gebe.

Niiselgiin talmai seriyydaana Nөk. Fidoçeenko "osooviakiini„ ekipaazaas kelebe! Namiin XVII dugaar kuraliin tyykete zasidaaninuudiigi naiduulka mini, mөnөө kyrteer kyrteegyi өndөr stratosfeeriigi abka ştyyrmedө bide belen ba 36-şenzelkii ukaanii zebsegyyd ba koraabli dyyren kangaltataigaar zasagdamal strastaatadegdekiigi belen baina gebe.

9 çag 7 minuutada strastaat niiseze ekilbe Өbөliin niiselge delekei deere ekin kiike strastaat agaarta garça kojor minuutiin syyleeyylinii caana daldaran orobo

Strastaatiin deeşelze jabakadani kojor taliin raadiootelefoonnii baricaatai baiba

9 cag 16 minuutada strastaat 1600 meeter deere garsan jababa.

9 cag 32 minuutada 6000 tukai meeter deere jababa.

9 cag 56 minuutada 15000 meere deere jababa.

10 cag 14 minuutada 19000 meeter garaba.

11 cag 42 minuutada 20.6 00 meeter agaarta garaba. Өdөriin 2 cag 15 minuutada, strataatiin ekipaazaas abtasan dooro dursagdasan raadiograma nөk. Pcostoşiv sonoskobo.

„Namiin XVII-kuralda

BK(b) Namiin tyyke tygelder kuralda kaluun bajariigi kyrgegtii!

Byke delekein prolitaarnariin inag sangdaka aguu jike udaridagça Staalinda, nөk. Moolotovto, nөk. Kaganooviçada ba Voroşilovto 20.600 meeter deere agaarta garasanaa medeesenebdi.

Stratastaatiin ekipaazaas". 12 cag 1 minuutada stratostaat dooşoo orobo. Udalgyi radiogiin baricaa medeecelge tasaraba.

Stratostatiin ekipaaziin niiseze jabaka caguudta tasaraltagyi azaglalta ba baricaagiin turşalga kiibe Agaarta jabasan kyçetei manan stratostaatiin gazarta detөlseniigi oloko arga zab өgөbөgyi.

Osooviakiimiin stratostaat Leeningraadiin osooavikiimiin idebki keçeel ba tedenii cugluulsan zөөrieөr baiguulagdaza ekilsen Ynii projeegtiigi soveediin nernmzete belөg erdemtedeer kөdөlmөrilөg dөsөn ba soveedte kiigdesen keregseleer baiguulagdaba. Tyynii gon dooliin kalisiigi suranzan ygei ni megeken ba zeberekegyi bolodoor kiize yzesen. Yngeregçe ziliin aavguusta 15 da strastaatiin barilgi ba turşalgani dyyrgebe.

Koogan, Kalyynii gegçedeer baiguulba, Zasagiin komiisiin medee cekeni negçөsөn baatarnuudiin kremaasiin syyleer ynesiigi Mosk

Stratostaatiin komandiir nөk. Fidoseenko 1898 ondo kөdөlmөriçөnii bөlөdө tөrөsөn, kөdөlmөriçөn nөker. Erketenii dainii yjede nөk. Fidseenko ulaan ceregiin şdunda jabaza, Diniikinii, Fetluuriin ba Vraangaliin urdaas esergyy baildaa kiikede jababa.

Moskvaa 2 II (T) Stratosfeeriin baatar zorigton genetiin ajuulaas gemteze nasanaas negçөsөn—Feeenko. Vaşeenko, Yseesknii gegediigi nөkөd Kişeltooviin (tyryylegçe) Eidmanii, Alkoniisiin, Prokoojev (SSSR iin stratastat) profeessoruud—Molcaanov Byyliaa, vaagiin ulaan talmaida kagadlakaar olobo. Fivraaliiin 3-iin 16 cagta ulaan talmai deere uidkariin miltenge emkidkegdene.

Gabijaa jikete baatarlig gurbani oordinoor şagnaba

Moskvaa. 3 (T). Syyliin 1934 onii janvaari 30 nii stratosfeerin ulisel gees ajuultaza nasanaas negçөsөn gurban nөkөdiigi Leeninii oordinoor şagnakaar SSSR iin Tөb in Gyicedkeke Komiteed togtoobo.

Nasadaas negçөtөlө, stratosfeeriin şinzelkii ukaanii teeknigiin baatarlig kөdөlmөridө idebki gargan bejenyydee gam kairagyi өgçө, mөnөө kyrter gyçekyrteegyi deereki stratosfeeriigi şudalka keregte bejeeree jabaza baisan, „Osooavjakjim" stratostatiin nasanaas negçөsөn baatarlig nөkөd, P. F. Fiedoşeenkiin, A. B. Vaseenkiin, I. D Ysiikenii gegçediin gaikamşag jike gabijaanuudigi temdegleed. SSSRiin TGK iin togtookoni:

Gurbuulaniigi Leeninii oordinoor şagnaka.

SSSR iin TGKiin sekritaar Jenykiidze,
Moskvaa kreemli. 1 II-1934 on

Soveed kolboon dotor

Staalina 3—(T). Doonvasiin culuu nyyrsenii udaarniguud, namiin 17 dugaar kuraliin neremezete yiledberiiin alkani jabuulkada idebkitei kabaadalcaza, BK(b) Namiin TK—iiu ba Aradiin komisaarnariin soveediin apreeli 8—nii togtooliigi gyicedkekiin tөlөө katuu teme celdeze, janvaarida saikan ilaltatai jirebe gebel: şaaktani janvaarida 4360112 tonno nyyrse abaza, tөsөbөө 103,3% dyyrgebe. 3265484 tonno nyyrsiigi mikanuzmaar abaza, tөsөbөө 97% dyyrgebe. Doonbasiin nyyrsenii 8 treestenetees 6—ni janvaariiin programiigi ilyyb çelen dyyrgebe.

* * *

Kaarikov, 3—(T). BK (b) Namiin XVII—kuraliin kөdөlmөriiin yjedeebdersen traag truudiin 25% zasabarilaka" gesen urlaagiigi bejelyylkiin koinoos, Ykrajiiniin sovkoozuud өdөrbөri temeseze, janvaariiin 4 deki taban kouogtoni sovkooznuudiin arkomiin azalini 452 raagtarnuudiigi zasabarilaagsan ba tabadaki taban—konogtoni 800 traagtarnuudiigi zasabarilaba. Zarim sovkoozuudiin medeenyydni lab çigi gaikaltai tyrnen zasabariyika jabadalnuudnii karuulba.

* * *

Moskvaa, 3—(T). Gryziin. Staalinii rojoonda, Namiin 17 duugaar kuraliigi dąşaramduulan өmçiin azalçad kolkoozdo orkiigi medyylgenyydiigi arbaadar өgөbө.

Nutagiin ba kolkooziin ideqkitet Namiin arban doloodugaar kuraliin neremzete kolkooz emkidkebe.

Faşizmiin aluurta esergyycekiin dolgin ekilebe

PARIIZ 6 (T). Komuniizmiin edibkite Şeraa Şeinpyyrte, Şenkaraa ba Şbaarca dөrbeni gi alasanda ba bolgaariin kubiskalçanariigi Berliin ilgegsendeni niitiin aguur kydelbe. Olon ulasiin koorondoki өmөgleke komiteed bykę delekiin azalçadiigi nacionaal socaliistanuudiin alnuriin urdaasesergyyseliin kampaaniigi ulam çangadkakiigi uribagi Olon ulasiin koorondokii mөroөlgiin toaçoo ba kuuliiin erdemtediin asaciaca Germaaniiin zasagtai dyrben komaniistanariigi alasandani arcasan esergyy telegarama ilgebe. Tede komoniistanuudiin alaadasan bykiigi ileryylsen Germaniin kompaartiiin kandasan bicigi „Jumaniit'—keblen tunkaglaba

Kariuucalgata redaagtar Biligaajiv

Бургостипография Тираж 1000 Вурлито № 268